

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 14-11-40339 שוורצנברג נ' חנונו ע.ר. 580386571

תיק חיצוני:

בפני כב' השופטת איילת הודך-טל

התובע חיים שוורצנברג ת.ז. 031923881
נגד

הנתבעת חנונו ע.ר. 580386571

1

פסק דין

2

3 לפניי תביעה לפיצוי כספי בסך 50,000 ₪ בגין הפרת זכות יוצרים של התובע בצילום שביצע.

4

תמצית העובדות הרלבנטיות

5

1. במסגרת הראיות שהובאו מאת הצדדים הוכחו העובדות כדלקמן.

6

2. התובע הינו צלם עצמאי במקצועו המתפרנס למחייתו מצילומי סטודיו מסחריים וכן עוסק בצילום אירועים פוליטיים שונים.

7

3. הנתבעת הינה עמותה ללא מטרות רווח שהוקמה בשנת 2001 ומעניקה שירותים משפטיים לחיילים, שוטרים או אזרחים הנקלעים להליכים משפטיים הן בשטחי יהודה ושומרון והן מחוצה להם. על פניו, העמותה מקדמת סדר יום רעיוני שונה מזה בו מחזיק התובע.

10

4. ביום 24.8.12 צילם התובע אירועי הפגנה בני סאלח ובמהלכם צילם, בין היתר, את התמונה נשוא המחלוקת בהליך זה (להלן – הצילום). בצילום זה נראה חייל צה"ל פורס ידיו לצדדים אל מול צלם פלסטיני הניצב מולו ואוחז במצלמה.

13

5. ביום 26.8.12 העלה התובע את הצילום לדף הפייסבוק שלו עם כיתוב המסביר כי החייל המופיע בצילום מנסה להראות כי אינו נוקט אלימות כלפי הצלם שלידו.

15

6. הצילום הועלה כשעליו מוטבע סימן מים עם שם התובע וכן נרשם מתחת לצילום כי כל הזכויות בו שמורות לתובע.

17

7. ביום 16.7.14 העלתה הנתבעת את הצילום בדף הפייסבוק שלה וביום 20.7.14 העלתה את הצילום באתר האינטרנט שלה.

19

8. הצילום הועלה כאשר עליו מוטבע סימן המים עם שמו של התובע וכן צוינו מעליו פרטי התובע כצלם.

21

9. הצילום צורף לידיעה הנושאת כותרת "כבר 12 ימים ארבעה חיילים ותיקים מגדוד לביא של חטיבת כפיר יושבים במעצר". מדובר בידיעה מאתר האינטרנט של הנתבעת תחת הסיווג "ידיעות" הנמצאת בסימניית "חדשות" באתר הנתבעת.

24

10. בתחילת חודש אוגוסט 2014 נודע לתובע כי הנתבעת מבצעת שימוש מפר בצילום. בהערת אגב יצוין כי טענות הנתבעת לפיהן התובע ידע אודות השימוש בצילום כבר בחודש יולי 2014 לא הוכחו ונותרו בגדר טענה בלבד. כך או אחרת, אין לכך חשיבות מהותית לצורך ההכרעה.

27

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 14-11-40339 שוורצנברג נ' חנונו ע.ר. 580386571

תיק חיצוני:

- 1 11. ביום 11.8.14 פנה התובע לנתבעת, באמצעות בא כוח, בדרישה להפסיק את השימוש בצילום,
- 2 להסדיר את הנושא מול התובע, ולפצות את התובע בסך של 30,000 ₪ בגין ההפרה.
- 3 12. ביום 27.8.14 שלח התובע לנתבעת התראה נוספת, בהיעדר תגובה.
- 4 13. ביום 8.9.14 (תאריך המכתב נרשם בטעות 7.8.14 אך הדבר תוקן בהמשך) שלחה הנתבעת
- 5 באמצעות בא כוחה מכתב תשובה במסגרתו הינה דוחה את הטענה להפרת זכות היוצרים.
- 6 לחלופין, טוענת כי הינה חוסה תחת ההגנות הקבועות בחוק ודוחה את כל דרישות התובע.
- 7 14. ביום 10.9.14 שלח התובע מכתב נוסף בתגובה לטענות הנתבעת ושוב דרש כי יופסק לאלתר
- 8 השימוש בצילום.
- 9 15. בתחילת חודש ספטמבר 2014 עדיין קיים תעוד לקיומו של הצילום באתר האינטרנט של
- 10 הנתבעת ובחודש פברואר 2015 עדיין נצפה הצילום בדף הפייסבוק של הנתבעת. לא ברור מתי
- 11 הוסר הצילום מאתרים אלו.
- 12 16. ביום 19.11.14 הוגשה התביעה דן.
- 13 **תמצית טענות הצדדים**
- 14 17. **התובע טוען** לזכות יוצרים בצילום ולהפרת הזכות החומרית והמוסרית על ידי הנתבעת.
- 15 18. לעמדתו, הנתבעת עשתה בצילום שימוש הפוגע בכבודו, בשמו ובמעמדו והדבר נעשה תוך שימוש
- 16 שאינו הוגן על ידי עמותה שאינה מפר תמים. התובע מעריך כי אילו היה נדרש למכור צילום
- 17 שכזה היה דורש עבורו כ 1,000 ₪, אולם מדגיש כי לא היה מסכים למכור את הצילום לנתבעת
- 18 מחמת פער מהותי בין תפיסות העולם השונות בהן מחזיק כל צד.
- 19 19. התובע מבקש להתייחס לכל אחת מן ההפרות, הן בחשבון הפייסבוק והן באתר האינטרנט,
- 20 כהפרה עצמאית. התובע טוען לרווח שהפיקה הנתבעת מהפרסום, אשר אף אם לא ניתן לכמתו
- 21 במדויק, הרי אין ספק כי הפרסום שירת נאמנה את מטרותיה כעמותה וגרם לסיכון מעמדו
- 22 ושמו כצלב המתעד באופן תדיר ארועים בשטחי יהודה ושומרון. בנוסף, התובע מפנה תשומת
- 23 הלב להתנהלות הנתבעת לאחר שפנה ודרש הסרת הצילום וסבור כי מדובר בהתנהלות שאינה
- 24 ראויה וצריכה להוות שיקול נוסף בפסיקת סכום הפיצוי.
- 25 20. **הנתבעת סבורה** כי דין התביעה להידחות משום שלא הפרה כל זכות יוצרים של התובע.
- 26 הנתבעת מדגישה כי שמו של התובע הופיע על הצילום שפרסמה באתריה, כי הוסיפה את שמו
- 27 גם מעל הצילום וכי לא נעשה כל שינוי או ליטוש העלול לפגוע בצילום או בשמו או בכבודו של
- 28 התובע כיוצרו. לעמדתה, אופן השימוש בצילום על ידה העניק לתובע במה למלוא הזכויות
- 29 המגיעות לו בצילום זה כמות שהוא.
- 30 21. לחלופין, הנתבעת סבורה כי ככל שייקבע כי קיימת הפרת זכות, אזי הדבר נעשה במסגרת
- 31 "שימוש הוגן" כמובנו בחוק, שכן הצילום היווה חלק מדיווח עיתונאי, מאמר סקירה ובקורת
- 32 שפורסם באתריה אודות אירוע חדשותי. לחלופין, טוענת כי הינה "מפר תמים" ולכן חלה ההגנה

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 14-11-40339 שוורצנברג נ' חנונו ע.ר. 580386571

תיק חיצוני:

- 1 הנתונה בחוק. לחלופי חילופין, מפנה הנתבעת לפסיקה בעניין שיעור הפיצויים הנהוג במקרים
2 כגון דא וסבורה כי ככל שיוחלט לקבל את טענות התובע, אזי בנסיבות המקרה סכום הפיצוי לא
3 אמור לעלות על סך של 6,000 ₪, לפי הרף הגבוה.
- 4 **דיון והכרעה**
- 5 22. אין מחלוקת כי לתובע זכות יוצרים בצילום נשוא התובענה, כמובנה על פי סעיף 11 לחוק זכות
6 יוצרים התשס"ח – 2007 (להלן- החוק).
- 7 23. התובע אף דאג לעגן זכותו זו כאשר העלה את הצילום לרשת האינטרנט כשהוא מוטבע בסימן
8 מים בצירוף שמו וכן הוסיף לפרסום את הכיתוב " **Haim :copyright** "
9 **Schwarczenberg**, משמע חלה אף החזקה בסעיף 64 (1) לחוק.
- 10 24. הנתבעת לא הכחישה כי התובע הוא שביצע את הצילום ואף דאגה לציין זאת במסגרת הפרסום
11 שבוצע על ידה.
- 12 25. טענת הנתבעת לפיה העובדה שהתובע העלה את הצילום לבלוג שלו בפייסבוק בסטטוס
13 "פומבי", המאפשר גישה ישירה לכל גולש ברשת, אינה מעלה ואינה מורידה לעניין זכויות
14 התובע בצילום.
- 15 26. לתובע קיימת אף זכות מוסרית בצילום כמובנה בפרק ז' לחוק. בהתאם לכך זכאי התובע כי
16 "לא יוטל פגם ביצירתו ולא ייעשה בה סילוף או שינוי צורה אחר, וכן כי לא תיעשה פעולה
17 פוגענית ביחס לאותה יצירה, והכל אם יש באילו מהם כדי לפגוע בכבודו או בשמו של היוצר".
18 האם הופרה זכות היוצרים של התובע?
- 19 27. במסגרת הראיות הוכח כי מר כהן מטעם הנתבעת שוטט ברשת האינטרנט במגמה לאתר תמונה
20 המתאימה לדיווח שביקשה הנתבעת לפרסם באתרה. מר כהן מצא את הצילום של התובע,
21 שמר את הצילום למחשב האישי שלו ולאחר מכן העתיק את הצילום לאתר הנתבעת (ראו דבריו
22 בעמ' 9 לפרוטוקול ש' 14-13, 25-22).
- 23 28. מר כהן הסביר שם כי בשיטוטיו ברשת גילה כי הצילום מופיע לעיתים עם סימן מים עם שמו של
24 התובע כצלם ולעיתים ללא סימן המים. הוא בחר להעתיק את הצילום עם סימן המים ובמסגרת
25 הפרסום אף הוסיף מעל הצילום את שמו של התובע כצלם.
- 26 29. מר כהן הבהיר כי לא פנה לקבל אישורו של התובע עובר לביצוע הפרסום שכן סבר כי די בציון
27 שמו כדי לענות על דרישת החוק.
- 28 30. פעולות הנתבעת נמצאות בגדר רשימת הפעולות האסורות בסעיפים 11-12 לחוק ובהתנהלות זו
29 עברה הנתבעת על הוראות סעיף 47 לחוק והפרה את זכויות היוצרים של התובע.
- 30 31. אין חולק כי הנתבעת העתיקה את הצילום ופרסמה אותו באתריה, הגם שאגב פעולות אלה
31 שמרה על כיתוב שמו של התובע כצלם.
32 האם הופרה הזכות המוסרית של התובע?

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 14-11-40339 שוורצנברג נ' חנונו ע.ר. 580386571

תיק חיצוני:

- 1 32. אף התשובה לשאלה זו חיובית לטעמי.
- 2 33. אמנם, התובעת לא ביצעה כל שינוי בצילום המקורי והעתיקה אותו as is לאתריה, תוך ציון
- 3 שמו של התובע כצלם.
- 4 34. עם זאת, אין חולק כי ההקשר של הצילום בפרסום המקורי שונה בתכלית מההקשר בפרסום
- 5 אצל הנתבעת.
- 6 35. הצילום הוצג במקור כשהתובע מצרף אליו כיתוב מסביר ולפיו מדובר בצילום שבוצע אגב הפגנה
- 7 בנבי סאלח כאשר החייל בתמונה מנסה ליצור מצג לפיו אינו מפעיל אלימות כנגד הצלם
- 8 הפלסטיני, בילאל תמימי, אשר מצלם אותו. זאת למרות שכוחות צה"ל לעיתים קרובות
- 9 מאיימים ומשתמשים באלימות כנגד עיתונאים המתעדים את אלימות הכוחות (ראו נספח ב'
- 10 לתצהיר התובע).
- 11 36. באתריה של הנתבעת צורף הצילום לכתבה הנושאת את הכותרת "כבר 12 ימים ארבעה חיילים
- 12 ותיקים מגדוד לביא של חטיבת כפיר יושבים במעצר". מדובר למעשה בדיווח של הנתבעת,
- 13 העוסק, בתמצית, בכך שחיילי צה"ל נמצאים במעצר בגין תלונה של אדם ערבי ממזרח ירושלים
- 14 הטוען כי הותקף והוכה על ידי החיילים בצומת חלחול, זאת על אף שלא היו עדים למקרה
- 15 והחיילים נעצרו אך ורק על בסיס התלונה הבודדה.
- 16 37. התובע טוען בסעיף 15 לתצהירו כי "בשימוש המפר יש כדי לפגוע בכבודי, בשמי ובמעמדי. לו
- 17 רק היתה הנתבעת פונה אלי לפני השימוש המפר היה מתברר לה כי לא הייתי מוכן לאפשר לה
- 18 זאת. בנוסף, באתר הנתבעת ובחשבון הפייסבוק שלה עלול ליצור רושם מוטעה, בין השאר
- 19 בעיני המפגינים הפלסטינים, כי אני משתף עימה פעולה, והדבר עלול לסכן אותי במידת מה
- 20 ואף לפגוע באפשרותי לצלם באזורי העימות בשטחים". במסגרת עדותו הוסיף והדגיש כי אף
- 21 אילו פנתה הנתבעת אליו בבקשה לרכוש את הצילום או לקבל את אישורו, לא היה מסכים
- 22 למכור אותו לה. גם בעדותו הבהיר התובע כי ציון שמו כצלם אינו הדבר הכי חשוב
- 23 ו"הרלוונטיות של התמונה לא פחות חשובה" (ראו עמ' 7 ש' 28).
- 24 38. לתובע עומדת הזכות המוסרית כי יצירתו תופיע במלואה, היינו עם הטקסט שצורף אליה
- 25 במקור המהווה הסבר לצילום המוצג, מנקודת ראותו של היוצר. הוצאת הצילום מהקונטקסט
- 26 המקורי והצמדתו לטקסט בעל משמעות רעיונית שונה, שאינה נוגעת לצילום המקורי, מהווה
- 27 משום פגיעה בזכות המוסרית של התובע ועשויה ליצור מסר לפיו התובע משתייך לצד מסוים
- 28 של המפה הפוליטית.
- 29 ראו תא"מ (שלי-חי) 13-10-39213 פוטרמן נ' העמותה לאחריות ארגונים לא ממשלתיים
- 30 (פורסם בנבו, 26.06.2014) וההכרעה בערעור באותו עניין בע"א (חי) 55947-09-14 העמותה
- 31 לאחריות ארגונים לא ממשלתיים נ' פוטרמן (פורסם בנבו, 29.3.15) בס' 25.
- 32 התובע זכאי לכך שיצירתו תוצג אגב ההקשר המקורי בו ערך אותה ופרסם אותה. האופן בו
- 33 פרסמה הנתבעת את הצילום מהווה סילוף של היצירה כמובנה בסעיף 46 לחוק ואף פגיעה

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 14-11-40339 שוורצנברג נ' חנונו ע.ר. 580386571

תיק חיצוני:

- 1 בכבודו ובשמו של התובע כיוצר שכן קיימת פגיעה אפשרית של פרסום מעין זה בעיסוקו של
2 התובע כצלם עצמאי המתעד ארועים בגדה אגב סיכון חיים, טענה שלא נסתרה. ראו גם דברי
3 בית המשפט בתא"מ 12-12-28263 שריר נ' מפלגת מרץ-יחד (פורסם בנבו, 30.12.14):
4 "זכותו המוסרית של התובע, כי יצירתו תוצג במלואה ללא שינוי, השמטה או עריכה כלשהיא.
5 כאשר מבוצע שינוי אשר ניתן להסיק ממנו בדבר השתייכותו של התובע לצד כזה או אחר של
6 המפה הפוליטית, עלול הדבר לפגוע בסיקור של התובע, כצלם עיתונות, הנתפס כאובייקטיבי
7 מאחר והתובע מצלם אירוע בלא עריכה מכוונת. משכך, נטילת קטעים מכוונת מתוך היצירה
8 הכוללת ועשיית שימוש בעל צביון פוליטי בהם, כפי שעשתה הנתבעת, עלולים לפגום
9 בתדמיתו של התובע ובמוניטין שלו כצלם עיתונאי אמין ובלתי תלוי, ובכך נפגע שמו וכבודו של
10 התובע."
- 11 האם חוסה הנתבעת תחת ההגנה הקבועה בסעיף 19 לחוק?
- 12 39. על פי לשון החוק "שימוש הוגן ביצירה מותר למטרות כגון אלה: לימוד עצמי, מחקר, ביקורת,
13 סקירה, דיווח עיתונאי, הבאת מובאות, או הוראה ובחינה על ידי מוסד חינוך".
14 40. הנתבעת מבקשת לראות בדיווח שפורסם על ידה משום "ביקורת, סקירה ודיווח עיתונאי".
15 41. דומני כי בנסיבות שהתבררו לא נכנס הדיווח בגדר המובן הנקוב בחוק.
16 42. מדובר בעמותה פרטית המגדירה עצמה "ארגון להגנה משפטית לאומית". על פי הנטען בתצהיר,
17 לעמותה זו יש תשתית פוליטית ורעיונית מוצקה.
18 43. מהראיות התברר כי הדיווח אליו הוצמד הצילום נוסח על ידי הדוברות של העמותה. לא הוכח
19 כי נערך על ידי עיתונאי (ראו בעמ' 9 ש' 27). יש לציין כי בדיווח עצמו אין זכר לפרטי הכתב או
20 העורך.
21 44. הדיווח מופיע תחת הכותר "חדשות" באתר האינטרנט של העמותה, מדובר בדיווח המביא לידי
22 ביטוי את המצע הרעיוני של העמותה ולכן לא ניתן להתייחס אליו כאל דיווח עיתונאי, שהרי
23 מקור ואופי הפרסום נועד "לשווק" את עמדות העמותה ופעילותה.
24 45. יצוין כי הן בס' 24 לע"א (חי') 14-09-55947 הנ"ל והן בת"א (שלי-חי') 10-10-9916 זיו נ' בניון
25 (פורסם בנבו, 7.2.12) מכירים באפשרות של שימוש ביצירה למטרות ביקורת על עמדה פוליטית
26 של יוצרה או של הפרסום המקורי. אולם זה לא המקרה שבפנינו. הנתבעת לא ציינה את ההקשר
27 המקורי לצילום ופרסומו ולכן לא תוכל לטעון כי פרסמה את הצילום במטרה לבקר את העמדה
28 המוצגת בהקשר המקורי.
29 46. כך, לבעל הזכויות ביצירה קיימת זכות שיצירתו תוצג בהקשר המקורי. גם גורם אשר רוצה
30 להתעמת עם המשמעויות העולות מאותו הקשר מקורי או לבקר אותן, חייב לדאוג כי היצירה
31 תופיע באופן שאינו מסלף הקשר זה על מנת שדבר הביקורת יהווה שימוש מוגן.

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 14-11-40339 שוורצנברג נ' חנונו ע.ר. 580386571

תיק חיצוני:

1 47. ענייננו אינו מבטא שימוש כזה. מעבר למטרות השימוש אשר צוינו לעיל, הרי שהמבחן העיקרי
2 לבחינת הגינות השימוש מבוסס על התנהגות הנתבעת (ראו ס' 18 לע"א (חי') 55947-09-14
3 הנ"ל).

4 48. בענייננו, הנתבעת פרסמה את התמונה לאחר שאיתרה אותה במאגרים אלקטרוניים והוסיפה
5 לצידה מלל מטעם הדוברות שלה, קרי מלל שנועד לקדם את פעילות העמותה (ראו עדות מטעם
6 הנתבעת – בעמ' 9 לפרוט' בש' 20-27). כל זאת נעשה מבלי לבדוק מה המשמעות שהצמיד התובע
7 לצילום ומבלי לקבל את רשותו לאופן הצגה זה.

8 49. גם לאחר שפנה התובע לנתבעת, לא דאגה האחרונה לבצע פעולות אקטיביות להפסקת השימוש
9 בצילום באתר האינטרנט ובדף הפייסבוק שלה עד לחודש פברואר, קרי כ-6 חודשים לאחר
10 הפניה הראשונה. מר דוד כהן אשר העיד מטעם הנתבעת סיפק הסברים שונים מדוע לא הוסר
11 הצילום (עמ' 10 לפרוט' בש' 24 – עמ' 12 בש' 27). הסבריו לא היו ברורים ולא סיפקו מענה
12 למחדל זה בהתנהלות הנתבעת. היות ומר כהן העיד שביצע בעצמו את פעולת ההסרה, היה עליו
13 להראות מתי בוצעה ומה היה הגורם שהביא למשך הזמן הרב בין פניית התובע לבין ההסרה
14 בפועל.

15 50. לאור האמור, התנהלות הנתבעת אינה עומדת בסטנדרט של הגינות, לא ניתן להתייחס לעמותה
16 זו כאל מפר תמים וזאת לא בעצם השימוש בצילום ולא בהתנהלותה לאחר שקיבלה את דרישת
17 התובע להסירה.

סיכום

18 51. לאור המסקנה כי הוכחה הפרת זכותו המוסרית של התובע בצילום, הנתבעת תשלם לתובע
19 פיצוי כספי בגין שתי ההפרות דלעיל בסך 10,000 ₪.

20 52. בפסיקת הפיצוי נתתי דעתי לאופן השימוש בצילום, להתנהלות הנתבעת, הן בפרסום הצילום
21 והן לאחר קבלת דרישת התובע להסירו, וכן נתתי דעתי לעובדה שהנתבעת דאגה לציין את זכות
22 התובע בצילום.

23 53. בנוסף, תישא הנתבעת בהוצאותיו המשפטיות של התובע ובשכר טרחת עו"ד בסכום כולל של
24 5,000 ₪.

25 54. הסכומים ישולמו לתובע תוך 30 יום מהיום שלאחר מועד זה יישאו הפרשי הצמדה וריבית מיום
26 הגשת התביעה (19.11.14) ועד למועד התשלום בפועל.

27

28

29

30

31

32

ניתן היום, ט' חשוון תשע"ו, 22 אוקטובר 2015, בהעדר הצדדים.

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 40339-11-14 שוורצנברג נ' חנונו ע.ר. 580386571

תיק חיצוני:

איילת הוך-טל, שופטת

1
2
3
4